

FRÅN IDÉ
TILL HANDLING!

**HAND-
BOK**
FÖR LOKAL-
GRUPPSAKTIVA

CHANGEMAKER

FRÅN IDÉ TILL HANDLING!

HANDBOK FÖR LOKALGRUPPSAKTIVA

REDAKTÖR: Karita Heikkinen

ÖVERSÄTTNING: Sonja Mäkelä

BILDER:

Changemakers bildarkiv: Ville Asikainen (s. 15), Iina Jokilaakso (s. 4, 8 ja 22), Tiina Keinänen (s. 35), Jarkko Lievonen (s. 29), Ruut Luukkonen (s. 12), Sini Tyvi (s. 10, 14, 26, 34 och 40)

Kyrkans Utlandshjälps bildarkiv: Paul Jeffrey/ACT (s. 5, 16 och 37), Minna Törrönen (s. 17)

ILLUSTRATION OCH LAYOUT: Tea Ikonen, Taitopaja Pikku Ihme

Materialet har producerats av Kyrkans Utlandshjälps ungdomsnätverk Changemaker.

TRYCKERI: Erweko Oy, 2012

BESTÄLLNINGAR: toimisto@changemaker.fi

INNEHÅLL

Till läsaren	5
Nätverket	6
Relationen mellan lokalgrupp och nätverk	7
Vad innebär lokalgrupps- verksamheten?	8
Var och med vilka pengar?	11
Att grunda en lokalgrupp	12
Vad göra?	13
Tips på saker att göra	14
Att ordna en temakväll	16
Film café-metoden	17
Att vara kontaktperson	18
En fungerande grupp	20
Hör, se och uppmärksamma andra	20
Att fördela ansvar och engagera medlemmar	21
Hur få flera medlemmar?	23
Syns och hörs på din ort	26
Kampanjer och jippon	26
Kampanjmakarens minneslista	28

Styrka av samarbete, pondus av påverkan	30
Församlingar	30
Skolor och läroinrättningar	31
Andra organisationer	32
Kommuner	33
Företag	33
Stöd för verksamheten	34
Lokalgruppsdagen – idéer, glädje och stöd!	34
Nätverkets riksomfattande verksamhet	35
Övrigt stöd för verksamheten	36
Sprid ordet!	37
BILAGOR	38
Mall för verksamhetsplan	38
Mall för verksamhets- berättelse	39
Mall för finansierings- ansökan	40
Samarbetsparter och länkar	41

TILL LÄSAREN

Changemaker är ett innovativt och aktivt ungdomsnätverk skapat kring frågor om global rättvisa, med en verksamhet som sträcker sig världen runt. En tro på förändring och en stark vilja att förändra förenar våra medlemmar. Eftersom världens problem är orsakade av människorna själva kan var och en av oss påverka hur framtiden ser ut – nätverkets namn inbjuder alla till denna insikt. Ett gemensamt mål, kreativitet och glädje är de bästa sätten att påverka världen!

Nätverkets grund är lokalgrupperna runtom i landet. "Think globally, act locally" – en tanke förknippad till exempel med klimatförändringen – gäller även i högsta grad Changemakers verksamhet. Det är bra att försöka påverka inte bara den stora massan utan också den egna boendemiljön. Vi tror starkt på samarbetets kraft och strävar efter att ha nära kontakt med församlingar, skolor och andra organisationer.

Det här är Changemakers handbok för dem som är aktiva i eller intresserade av lokalgrupperna. Handboken grundar sig på "Lokalgrupps ABC", som för några år sedan sammanställdes av nätverkets frivilliga. Genom att bekanta dig närmare med den här handboken får du en inblick i vad lokalgruppsverksamhet i praktiken betyder; du får läsa vad medlemmar i olika lokalgrupper har att säga och du får tips för att själv starta en grupp och på var man kan hitta information. Glöm inte heller aktivitetspake-

tet Globaalin oikeudenmukaisuuden puolesta! – Opas maailmanmuuttajalle (För global rättvisa! – Handbok för världsförändrare) med olika övningar och information om nätverkets tre bestående teman fred, skuld och miljö. Handboken är inte i sin helhet översatt till svenska, men en del av aktivitetstipsen finns också på svenska på nätverkets hemsida.

Vi vet att våra medlemmar bäst känner sin egen region och är de främsta experterna på sin egen verksamhet. Vi hoppas att den här handboken erbjuder nyttig information, idéer och inspiration för våra lokalgruppsaktiva, samarbetspartner och dem som är intresserade av vår verksamhet. Hela nätverket finns som stöd för lokalgrupperna – tveka inte att ta kontakt om du undrar något.

Många bäckar små blir en stor år, och när vi arbetar tillsammans finns inga gränser för hur mycket vi kan åstadkomma. Självklart kan vi förändra världen!

*Helsingfors hösten 2011
Karita Heikkinen*

Skribenten är aktiv inom Changemaker-nätverket och har varit lokalgruppsansvarig i dess team åren 2009 och 2010. Skribenten producerade handboken som en del av sina studier vid Humanistiska yrkes-högskolan.

NÄTVERKET

Changemaker är ett riksomfattande påverkningsnätverk för unga. Nätverkets fokus ligger på utvecklingsfrågor och det fungerar i anslutning till Kyrkans Utlandshjälp. Changemaker Finland grundades år 2004, efter Norges exempel. Nätverket samarbetar så väl med församlingar, läroanstalter och andra organisationer som med syskonnätverken i Norge, Ungern, Island, Kenya, Holland och Pakistan.

Changemakers verksamhet sker inom olika grupper både på lokal- och riksnivå. Med sina årliga kampanjer strävar nätverket efter att väcka finländarnas intresse för de strukturer som upprätthåller den orättvisa situation som invånarna i utvecklingsländerna befinner sig i. Den veckovisa verksamheten försiggår i lokalgrupperna som finns på olika håll i Finland.

I lokalgrupperna samlas unga och unga vuxna som är intresserade av utvecklingsfrågor och ordnar enligt egna intressen program inom det breda temat global rättvisa.

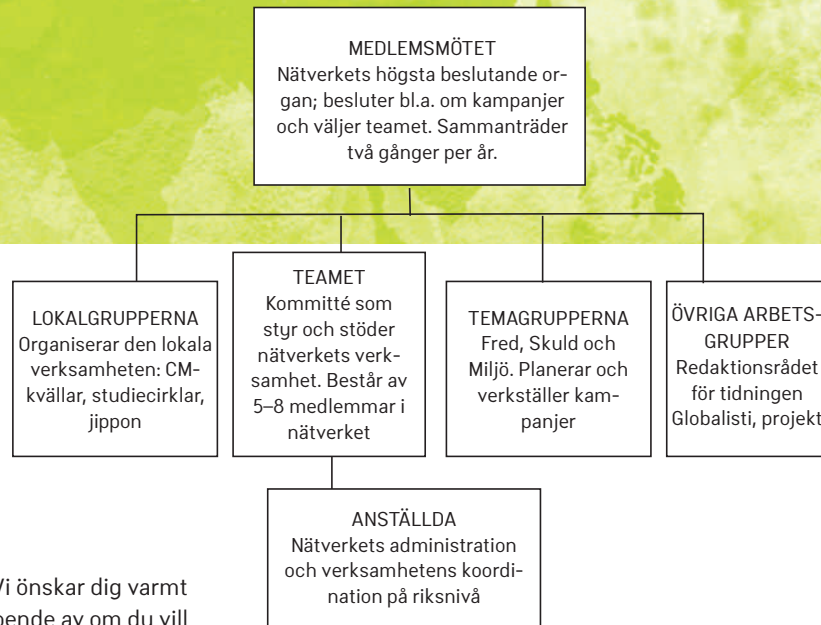
Changemakers kampanjverksamhet fokuserar på tre bestående teman: fred, skuld och miljö. Varje tema har en temagrupp som möts regelbundet och utvecklar sin expertis samt lyfter fram saker gruppen finner aktuella. Temagrupperna har egna e-postlistor och en diskussionsplattform i Kylä-forumet på nätverkets hemsida, med hjälp av vilka grupperna kommunicerar mellan mötena. Övriga arbetsgrupper är t.ex. tidningen *Globalistis* redaktion och grupper som

planerar aktuella saker så som medlemsveckoslut, skriftskolarbete och olika samarbetsprojekt. Inom all gruppverksamhet strävar Changemaker efter öppenhet och samförstånd samt efter att tröskeln att delta ska vara låg. Medlemmar runtom i landet är varmt välkomna med i nätverkets olika grupper!

Medlemsmötet som samlas två gånger per år är nätverkets högsta beslutande organ och öppet för alla changemakers. På medlemsmötet bestäms bland annat de bestående temana och de nationella målsättningsarna, och följande års huvudkampanj slås fast. Medlemsmötet kan också vid behov bilda arbetsgrupper att begrunda ämnen som befinns relevanta. Dessutom väljer höstens medlemsmöte följande års team bestående av 5–8 av nätverkets medlemmar, som av medlemsmötet befullmäktigas organisera nätverkets regelbundna verksamhet. Alla som vill kan kandidera till teamet, och teamets medlemmar väljs så att landets olika delar är så väl representerade som möjligt.

Ett öppet och jämlikt beslutsfattande är en grundläggande princip för Changemaker. Var och en ska ha möjlighet att påverka och delta och därför är det viktigt att lokalgrupperna deltar i medlemsmötena.

Genom att ansluta dig till Changemaker är du med om att öka nätverkets pondus, och via vår riksomfattande e-postlista och de månatliga nyhetsbrevna får du aktuell information. Medlemskapet är gratis och

förpliktigar inte till någonting. Vi önskar dig varmt välkommen som medlem oberoende av om du vill delta aktivt eller mer sporadiskt. Du kan läsa mera om temagruppernas verksamhet och om vad som är på gång samt bli medlem i Changemaker och ansluta dig till de olika e-postlistorna på vår hemsida www.changemaker.fi.

Relationen mellan lokalgrupp och nätverk

Lokalgruppen är självständig och gör upp egna riktlinjer för och beslut om sin verksamhet. Verksamheten ska ändå vara i enlighet med nätverkets linje. Förutom av medlemsmötets beslut, styrs verksamheten av Changemakers stadgar som också finns på hemsidan. Nedan presenteras kort förhållandet mellan nätverket och lokalgrupperna vad gäller rättigheter och skyldigheter, för att försäkra att nätverkets bägge parter förstärker och stöder varandra.

Nätverkets skyldigheter gentemot lokalgrupperna

- Lokalgruppen får en egen e-postlista.
- Nätverket håller kontakt med gruppen. Både teamets lokalgruppsansvariga och nätverkets koordinator stöder lokalgruppen i olika sammanhang.
- Lokalgruppen har tillgång till allt material producerat av Changemaker (t.ex. om nätverkets bestående teman).

Lokalgruppens skyldigheter gentemot nätverket

- Lokalgruppen skickar årligen en verksamhetsberättelse och -plan till koordinatoren.
- Lokalgruppen strävar efter att skicka en representant till Changemakers medlemsmöten.
- Lokalgruppen verkar i enlighet med Changemakers stadgar och medlemsmötets beslut.

VAD INNEBÄR LOKALGRUPPSVERKSAMHETEN?

Changemakers lokala verksamhet är mångsidig och färggrann, precis som medlemskåren. Under året samlas ivriga världsförändrare på olika håll i Finland för att lära sig nya saker om aktuella teman, utbyta åsikter, modigt prova idéer i praktiken via aktiviteter och jippon och så klart för att träffa likasinnade. Vi i Changemaker tror att världen inte förändras om man går med pannan i djupa veck, utan via en positiv, kreativ och glad gemenskapsanda. Nätverket ger grupperna fria händer att ordna program enligt egen smak inom det gemensamma, breda temat som heter global rättvisa.

Lokalgrupperna verkar i närheten av sina medlemmar runtom i Finland i små byar och stora städer. Eftersom grupperna bäst känner till sin egen region, kan de ordna aktiviteter i samarbete med andra föreningar och organisationer och påverka aktörer i den egna omgivningen. I den här handboken finns rikligt med tips på olika aktiviteter. Genom att bekanta dig med exempelgrupperna får du en bild av hur lokalgrupperna fungerar i praktiken.

Nätverket är övertygat om att den bästa expertisen på lokalgruppsverksamhet finns bland medlemmarna – så fram med kreativiten och idéerna!

"Det bästa med den lokala Changemaker-verksamheten har definitivt varit friheten att få göra vad vi vill, när vi vill."

Lokalgruppen i Åbo

Historien om Kiuruvesi lokalgrupp

KIURUVESI LOKALGRUPPS historia tog sin början en klar och solig vinterdag, då jag råkade i samspråk med en ung man. Jag hade återvänt till min hemtrakt på grund av ett jobb och det var roligt att bo ute på vischan igen – det enda jag saknade var min Changemakerhobby. Under samtalets gång kom det till min glädje fram att denne Herr X hade hängt med som inaktiv medlem på Changemakers e-postlista – jag hade alltså funnit min like!

Trots att Herr X inte kände till nätverket så bra, började tanken på att grunda en egen lokalgrupp att växa. Jag kontaktade genast teamets lokalgruppsansvariga och vi kom överens om en dag då hon skulle komma och presentera Changemaker i Kiuruvesi. Vi fick utan problem tillgång till församlingens ungdomshus, och de anställda där var så ivriga att de bjöd deltagarna på vegetarisk pizza. Jag för min del skrev en artikel om evenemanget i den lokala tidningen och förmedlade också informationen till kyrkliga meddelanden. Jag utnyttjade också Facebook i informeringen och skapade där ett "evenemang" som vi kunde bjuda in folk till.

När Kiuruvesi första Changemakerträff äntligen skulle börja var jag full av iver, utan att förvänta mig en publik-anstormning. Den gången kom sedan förutom jag, Herr X och den lokalgruppsansvariga endast några flickor i jakt på en skriftskolanteckning, och vi kunde ännu inte grunda en lokalgrupp. Vi funderade tillsammans med Herr X febrilt på vem vi kunde locka att bli den tredje grundande medlemmen som krävs för att bli en officiell Changemaker-lokalgrupp.

"Trots att vi den första gången inte lyckades locka tillräckligt många medlemmar för att grunda en lokalgrupp, spred sig ordet snabbt på den lilla orten och gruppens medlemsantal fördubblades, och sedan tredubblades."

Snart fick vi höra om några ungdomar som offentligt uttryckt sitt missnöje över att inte ha kunnat delta i Changemakerkvällen. Jag tog genast kontakt med dessa damer och vi kunde på fyrmanhand grunda gruppen – fantastiskt! Trots att vi den första gången inte lyckades locka tillräckligt många medlemmar för att grunda en lokalgrupp, spred sig ordet snabbt på den lilla orten och gruppens medlemsantal fördubblades, och sedan tredubblades!

Den första våren hann vi samlas bara ett par gånger. Då funderade vi främst över vad Changemaker riktigt är och varför nätverket finns till. Så småningom introducerade jag den riksomfattande skuldskampanjen för gruppen, och i början av hösten 2011 lyckades vi ordna ett litet kampanjjiippo i Kiuruvesi! Vi tyckte inte att det skulle vara en speciellt god idé att ordna jippot på ett tomt torg för

några lokala alkisar, så vi riktade stegen till gymnasiet, som också är det aktuella lärosätet för cirka hälften av gruppens medlemmar. Gymnasiets rektor var full av iver över vårt engagemang och bjöd oss att vara med på höstens första skoldag som var reserverad endast för information, inga lektioner. Då var det lätt för hela skolan att delta. Vi bearbetade skuldmaterialet till en lättillgänglig pjäs, sjöng och delade ut broschyrer. Förutom nya medlemmar fick vi många underskrifter på vårt uppdrag.

I framtiden vill vi lära oss att ordna än bättre jippon på vår lilla ort, skapa regelbundenhet i vår verksamhet och fördela ansvaret bättre mellan alla i gruppen. Arbete krävs eftersom gruppens medlemmar själv skapar sin grupp. Det finns ingen helt färdig modell, eftersom varje grupp är unik i och med att den ser ut som dess medlemmar vill att den ska göra. Orten och dess allmänna atmosfär påverkar också en hel del. Vi har märkt att lokalgruppsverksamheten är ett ypperligt sätt att vara changemakers även om man bor "i bushen".

Som tur är får vi massor av stöd och idéer av de andra lokalgrupperna och den riksomfattande verksamheten – det lönar sig alltid att dela med sig! Vi har ännu mycket att göra, se och uppleva. Jag ser med iver fram emot allt det som Kiuruvesi Changemakers framtid för med sig!

*Kontaktperson för Kiuruvesi lokalgrupp
Ulla-Sisko Jauhiainen*

**"Lokalgrupps-
verksamheten
är ett ypperligt
sätt att vara
changemaker
även om man bor
'i bushen'!"**

Var och med vilka pengar?

Den största delen av lokalgruppsverksamheten kräver ingen särskild ekonomisk insats. Utgifterna är vanligen små: kaffe och kex eller kanske att hyra en film. Speciellt den första tiden kan man enkelt och flexibelt täcka kostnaderna till exempel med en frivillig kaffepeng, genom att alla bakar något turvis eller med ett litet verksamhetsbidrag av medlemmarna. Lokalgrupperna kan ansöka om ekonomiskt stöd för sin verksamhet av ortens församlingar – en möjlighet som många grupper dragit nytta av. Grupper som verkar i universitetsstäder kan dessutom utreda möjligheten att få bidrag av studentkårerna.

Inom det riksomfattande Changemaker finns också en del pengar reserverade för lokalgruppernas verksamhet. Om gruppen till exempel vill införskaffa böcker för en läsecirkel, har nätverket pengar för det ändamålet. Lokalgrupperna kan ansöka om ersättning bland annat för kostnader som uppkommit då de ordnat något jippo (resor, material osv.) eller för att täcka en gästföreläsares resekostnader. I nätverkets plånbok finns också pengar för att ordna en fest som tack åt dem som deltagit i ett kampanjjippo och för lokalgruppssäsongens avslutning. Kontakta alltså koordinatören om er grupp planerar något som nätverket kan stöda! Observera att man måste göra upp en budget för större utgifter – det finns en modell i slutet av denna handbok.

"Vi kom på idén att bjuda in koordinatören för kampanjen Rena kläder. Vi frågade teamet om nätverket kunde ersätta personens resor, och det var såklart okej."

Lokalgruppen i Kotka

Och var ska man samlas då? Man kan höra sig för om lämpliga lokaler bland annat hos församlingar, skolor, kommunen eller andra organisationer. Mera information finns i kapitlet Styrka av samarbete, pondus av påverkan. Stämningsfulla caféer är ypperliga platser för litteratursamlingar, och inget hindrar en liten grupp från att samlas hemma hos någon av dess medlemmar. Genom att nu och då byta mötesplats blir verksamheten också mer dynamisk: det är uppiggande att någon gång ordna en kväll tillsammans med en annan förening i dess lokaler, gå på en utställning eller kanske göra ett skolbesök.

ATT GRUNDA EN LOKALGRUPP

Lokalgrupper uppstår med jämna mellanrum på orter där intresset väcks för att verka lokalt inom de ramar och möjligheter som Changemaker erbjuder. Det är väldigt enkelt att grunda en lokalgrupp – det behövs bara tre eller flera ivriga världsförändrare som kan fördela ansvaret inom gruppen. När tillräckligt många grundande medlemmar är samlade, gör på följande sätt:

1. Skriv en lista med era namn, födelseår, hemorter och e-postadresser.
2. Välj en kontaktperson inom gruppen som nätverket kan vara i kontakt med. (Man kan byta kontaktperson så ofta gruppen önskar.)
3. Sänd dessa uppgifter till Changemakers koordinator. Kontaktuppgifterna finns på hemsidan, www.changemaker.fi.

Nu har ni registrerats som medlemmar i Changemaker och är en lokalgrupp!

Förutom i medlemsregistret, införs ni på Changemakers allmänna e-postlista, via vilken ni bland annat får det månatliga nyhetsbrevet. När gruppen har grundats får

den en egen plats på Changemakers hemsida där kontaktpersonens e-postadress också finns för dem som är intresserade av gruppens verksamhet. Alla medlemmar kan efter det här skicka information om kommande evenemang och andra aktuella saker på lokalgruppens lista.

Och sist men inte minst, glöm inte att glädjas över gruppen ni grundat!

VAD GÖRA?

När man grundat en lokalgrupp kan det vara bra att till exempel i början av höstsäsongen stanna upp för en stund och fundera över vilken typ av verksamhet gruppen vill satsa på. I Changemakers lokalgruppsverksamhet är det bara den egna fantasin som sätter gränserna för vilka idéer man kan förverkliga inom ramarna för den globala rättvisan!

Verksamheten har en god grund om alla medlemmar deltar i planeringen. Ibland, till exempel när gruppen är i startgroparna, kan det vara lättast att börja med några färdigt planerade aktiviteter och senare planera verksamheten tillsammans med hela gruppen.

Men vad ska man göra då? Inspireras er grupp kanske av något ämne ni kunde fördjupa er i i form av en bokcirkel? Eller kanske ni vill piffa upp gamla kläder eller laga mat tillsammans i etisk och ekologisk anda? Ni kan också fördjupa er i Changemakers riksomfattande kampanjer. En litteratur- eller diskussionskväll blir kanske intressantare med en inbjuden expert. Många organisationer blir glada över att få en förfrågan om ett besök. En intressant gäst kan också hittas inom Changemaker, till exempel i temagrupperna.

I något skede kan det också vara bra

att fundera över proportionen mellan "seriösa" och "lätta" aktiviteter. Om gruppen en längre tid sysselsatt sig med litteraturcirklar och expertbesök, kan det vara uppiggande att göra något mer konkret som omväxling: ordna en matlagnings- eller filmkväll eller testa sina hantverkskunskaper. Genom att variera verksamhetsformerna kan man också locka nya medlemmar, och man slipper bli trött på samma gamla aktiviteter. Man ska komma ihåg att nu och då fråga medlemmarna vilken typ av verksamhet de önskar. Det viktigaste, oberoende av vad man gör, är att gruppen tycker att verksamheten är ett trevligt sätt att skapa Changemaker-stämning på lokal nivå!

GRUPPENS VERKSAMHET har ändå från början varit väldigt varierande. Vi har lagat mat, gjort affischer om ekologiska handlingar, sett på dokumentärer och ordnat expertbesök. Genom att prova oss fram hittade vi det starkaste gemensamma intresset: att studera nätverkets aktuella teman.

Lokalgruppen i Kotka

Tips på saker att göra

- **LÄS EN INTRESSANT ARTIKEL** och diskutera den över en kopp te.
- **BILDA EN LÄSECIRKEL** och läs en intressant bok eller varför inte material som berör Changemakers aktuella kampanj.
- **SE EN SAMHÄLLSTILLVÄND FILM**, ät popcorn och diskutera tankar filmen väckte.
- **BJUD IN EN SAKKUNNIG** att berätta om ett tema som intresserar gruppen.
- **DELA MED ER AV ERA BÄSTA RECEPT OCH LAGA MAT TILLSAMMANS.** Ni kan också undersöka möjligheten att starta en ekomatscirkel på er ort.
- **ORDNA EN TEMAKVÄLL.** Skulle det vara dags att diskutera närproducerad mat, utvecklingsländernas orättvisa skulder eller aktuella människorättsfrågor?
- **BESÖK** skolor, skriftskolor eller församlingars ungdomskvällar och berätta om ett ämne som intresserar er. Ni kan ordna morgonsamling, presentera nätverket för en viss målgrupp, ha ett bord på något evenemang eller varför inte organisera en hel temavecka tillsammans med en bekant skola eller högskola! Mera om att ordna evenemang och om CM-presentationer i slutet av denna handbok.
- **SKRIV EN DEBATTARTIKEL.** Ni kan underteckna ställningstagandet enligt formen "Astrid och Arvid Aktiv, Changemaker Ort".
- **ORDNA ETT JIPPO.** Läs in er på temat, planera happeningen, måla banderoller... Mera anvisningar om att ordna jippo finns i kapitlet Syns och hörs på din ort.
- **ORDNA EN PANELDISKUSSION** om ett aktuellt eller annars intressant tema.
- **LETA UPP** ett intressant, samhälleligt kulturevenemang (utställning, teaterföreställning etc.) och bjud med folk! Ni kan också ordna en utflykt till en närliggande stad.
- **GÅ PÅ LOPPISRUNDA** och gör fantastiska second hand-fynd tillsammans!
- **ÄR ERA MEDLEMMAR MUSIKALISKT BEGÅVADE** eller duktiga på drama, bildkonst eller hantverk? Kan de hålla en liten workshop?

NERA TIPS finns i lokalgruppernas berättelser i denna handbok.

- **STÄLL TILLSAMMANS UPP SOM INSAMLARE FÖR EN AKTUELL KAMPANJ.** Information finns på nätet, t.ex. på Kyrkans Utlandshjälps sidor www.kyrkansutlandshjalp.fi.
- **PIFFA UPP GAMLA SAKER** – låt idéerna flöda och skapa nytt av gamla tyger, hobbymaterial, knappar och annat smått!
- **BE NÅGON VISA FOTOGRAFIER OCH BERÄTTA** om sin resa i ett utvecklingsland.
- **FIXA FLASKINSAMLINGSPUNKTER** i skolor och högskolor och använd intäkterna till förmån för utvecklingsländer, till exempel via Kyrkans Utlandshjälps Annorlunda gåva eller katastroffond.
- **DELTA I TEMAGRUPPERNAS VERKSAMHET.** Gå på möten eller diskutera per e-post.
- **ORDNA FRÅGESPORT.** Be en person åt gången hitta på frågor till exempel om ett kapitel ni läst i bokcirkeln och "tävla" i par eller individuellt.
- **FÖRENA KRAFTERNA MED GRANNORTEN** och ordna tillsammans sådant program som intresserar alla.

- **VAR I KONTAKT MED ANDRA** changemakers runtom i världen! Bland annat i Norge finns lokalgrupper som ni kan utbyta tankar och idéer med. Changemakers kontor hjälper er kontakta grupperna.
- **DELTA I CHANGEMAKERS RIKSOMFATTANDE VERKSAMHET:** medlemsveckoslutet, kampanj-evenemangen, medlemstidningens redaktion, temagruppernas träffar, lokalgruppsdagarna, sommarturnéer och regionala evenemang med mera!

ATT ORDNA EN TEMAKVÄLL

- **VÄLJ ETT ÄMNE SOM INTRESSERAR ER.** Internet är fullt av artiklar, nyheter och texter. Dokumentärer (t.ex. Film café-kortfilmer, se nästa sida), filmer eller fotografier projicerade på väggen kan fungera bra som grund för diskussionen. Sedan kan man fritt debattera och fundera.
- **VÄLJ EN ELLER FLERA PERSONER I GRUPPEN SOM FUNGERAR SOM INLEDARE.** De läser in sig på temat, ytligt eller mer ingående. Inledarna kör igång kvällen och introducerar ämnet genom tal, bilder eller tankeväckande frågor. Man kan också börja med en praktisk övning som samtidigt gör att man lär känna varandra (se nedan).
- **EFTER INLEDNINGEN FÖRDJUPAR NI ER TILLSAMMANS I ÄMNET:** läs en intressant text, se en dokumentär eller lyssna till någon som är insatt i ämnet. Efter det kan ni fritt diskutera och debattera. En öppen och tillåtande atmosfär ger utrymme för frågor och förundran!
- **AKTIVERA ER OM NI VILL:** forma levande åsiktslänkar på golvet, spela ordförklaringsspel eller pyssla något smått som passar kvällens tema.
- **KOM IHÅG ATT EN TRIVSAM ATMOFÄR ÄR VIKTIG.** Vill ni kanske bjuda på något speciellt att äta under kvällen, spela lämplig musik i bakgrunden, visa foton eller intresseväckande föremål, sjunga eller varför inte åka på en guidad fantasiresa?
- **SKICKA INBJUDNINGAR** i god tid och utnyttja många olika informationskanaler.

Ha en intressant temakväll!

FÖR ATT KOMMA IN I RÄTT STÄMNING och lära känna varandra kan man prova följande övning. Placera stolar i en ring, en stol färre än antalet deltagare. Kom överens om vem som först ställer sig i ringens mitt och säger någonting som hon eller han vill förändra i världen. Till exempel: "Jag vill att alla i världen ska ha tillräckligt med mat och vatten/att naturens mångfald bevaras/ att det ska finnas flera återvinningspunkter på vår ort." Efter det här försöker alla som också vill förändra den här saken snabbt hitta en ny plats i ringen. Den som blir utan stol är den följande i tur att säga något. Övningen fortsätter (5–10 minuter) tills ledaren tackar deltagarna. I stället för stolar kan man använda pappersark som fästs på golvet med häftmassa.

Film café-metoden

FILMEN TAR SLUT och bilderna, orden och ljuden försvinner långsamt. Kvar blir känslor och tankar om den nyss sedda historien. I Film café-metoden tar man sig an berättelser – bilder, ord, stämningar och teman – med hjälp av stödförfrågor och uppgifter i ett diskussionsklimat med "låg tröskel".

Det av Kyrkans Utlandshjälp producerade "Rädda världen"-webbmaterialet (i två delar) är ett rikligt och mångsidigt infopaketer för ungdomsledare och lärare. Materialet finns än så länge bara på finska. Handböckerna är ämnade som stöd för dem som arbetar med globala frågor bland annat inom församlingarnas ungdomsarbete och på grundskolans högre årskurser, på gymnasier och andra stadstadiets läroinrättningar samt högskolor. Change-makers lokalgrupper kan dra nytta av materialet på alla tänkbara sätt. (Materialet finns på Kyrkans Utlandshjälp finska hemsida under "Materiaalit", "Ainestopankki".)

Film café-metoden kombinerar filmupplevelse med inläring i små grupper. Deltagarna förbinder sig till inläring-

en och arbetet med hjälp av individuella förhandsfrågor som underlättar deltagandet i diskussionerna och arbetet efter filmen. Det finns cirka 20 kortfilmer à 6–9 minuter, i vilka finländska unga bekantar sig med Kyrkans Utlandshjälpens arbete i världen. Du kommer att se flera changemakers i dokumentärerna! Film café-metoden är planerad att användas tillsammans med kortfilmerna producerade av Kyrkans Utlandshjälp och Yle. Filmerna finns på Kyrkans Utlandshjälpens Youtube-kanal.

Film-café är en bra metod om lokalgruppen vill ta sig an ett färdigt men väldigt mångsidigt material. Man kan välja filmer enligt gruppens egna intressen: låter Guatemalas ursprungsfolk, kålodling och fredsarbete i Kambodja eller HIV/aid-arbete i Mocambique spännande? Materialet kan tillämpas för egna behov, exempelvis för en litteratur- eller Changemaker-kväll.

Film café-metoden har utvecklats av Kyrkans Utlandshjälp utbildningsplanerare Minna Törrönen som en del av projektet Rädda världen, ett projekt för globala frågor.

ATT VARA KONTAKTPERSON

För att en lokalgrupp ska kunna fungera måste den ha några sådana medlemmar som kan ta ansvar för planering, informering och att hålla kontakt med övriga medlemmar. När en lokalgrupp grundas utses en kontaktperson som nätverket och alla som är intresserade av gruppen kan vara i kontakt med. Kontaktpersonen kan bytas ut och rollen skickas vidare inom gruppen så ofta medlemmarna önskar.

Eftersom alla Changemakergrupper är unika, ser också rollen som kontaktperson ut på olika sätt beroende på grupp och situation. I vissa lokalgrupper är kontaktpersonen främst nominell: gruppen har haft tid att formas och ansvarsuppgifterna har fördelats medlemmarna emellan – en situation som också är eftersträvänsvärd. Mera om ansvarsfördelning och om att engagera medlemmar att aktivera sig finns i kapitlet En fungerande grupp i denna handbok.

När gruppen är i sitt begynnelsestadium, och under mindre aktiva tider, har kontaktpersonen en betydande roll som den som sammankallar till möte och för verksamheten framåt. När lokalgruppen har en passiv period kan man stilla sin Changemakerhunger genom att delta i nätverkets övriga aktiviteter: medlemsveckoslutet, temagrupperna och andra aktuella arbetsgrupper och till exempel i evenemang och sammankomster ordnade av andra lokalgrupper.

Under årens lopp har vi också till vår glädje märkt att somliga personer för en tid har velat ta på sig

rollen som gruppens "stödperson" för att underlätta verksamheten. Så skedde till exempel i Åbo, då den internationella sekreteraren i en lokal församling kontaktade nätverket och uttryckte sin vilja att vara till hjälp för att starta en lokalgrupp i staden. Hon åtog sig rollen som kontaktperson fram tills dess att en lokal ung frivillig kunde ta över uppdraget. Vi har fått märka att det i många församlingar finns personer som är intresserade av verksamhet för unga och unga vuxna och som vill vara med och stöda Changemakers lokala verksamhet! Vi vet att unga vill ta ansvar för sin egen verksamhet, men i bland kan utomstående stöd vara på sin plats.

Kontaktpersonerna är guld värda för nätverket och vi strävar efter att ge dem stöd och tips. Kontaktpersonerna får erfarenhet av att verka inom ett frivillignätverk, av att organisera gruppens verksamhet på lämpligt sätt och uppskattning för sitt viktiga arbete – rekreation och stöd inte att förglömma. Kontakta Changemakers kontor ifall du vill grabba tag i denna intressanta möjlighet!

En kontaktpersons funderingar

MITT NAMN ÄR NOORA HYTÖNEN och jag går i gymnasiet i Laihia. För tillfället är jag Changemaker-aktiv och kontaktperson för Laihias lokalgrupp. Min första Changemaker-upplevelse var en temakväll som lokalgruppen ordnade för cirka fyra år sedan. Aktiv världsförändrare har jag varit i tre år och jag inledde nu mitt andra år som kontaktperson.

Det blev aktuellt att byta kontaktperson när vår lilla grupps äldre aktiva gick ut gymnasiet och flyttade från orten för att studera. De var i alla fall med i lokalgruppsverksamheten ännu under mitt första år som kontaktperson, så i början delade vi på uppgifterna och den förra kontaktpersonen hjälpte bland annat till med att skriva verksamhetsberättelsen. Gruppen är fortfarande ibland i kontakt med de tidigare kontaktpersonerna, speciellt då vi informerar om våra aktiviteter. De tidigare kontaktpersonerna är ofta intresserade av hur det går för gruppen.

Att vara kontaktperson är ett intressant uppdrag som innebär lagom mycket ansvar utan att kräva några speciella kunskaper. Jag har lärt mig massor. Att arbeta tillsammans med gruppen och att träffa nya människor har varit en unik upplevelse, och intresset för de dagliga nyheterna har ökat. Jag har fått fördjupa mig ännu mera i verksamheten, och att ordna jippon och temakvällar har gett mig goda organisationsfärdigheter. Det roligaste är att göra saker tillsammans och se resultaten av det man gör! Att märka att man har fått många saker till stånd och att få sprida information bland vanligt folk ger ännu mera inspiration att fortsätta!

Noora Hytönen, kontaktperson i Laihia

"Att arbeta
tillsammans med
gruppen och att
träffa nya människor
har varit en unik
upplevelse och
intresset för de
dagliga nyheterna
har ökat."

EN FUNGERANDE GRUPP

20

Nygckeln till en fungerande grupp är en välorganiserad verksamhet som ändå är tillräckligt flexibel – alla deltagare är ju med på frivillig basis. Det är inte värt att ha väldigt långsiktiga mål för verksamheten, utan det lönar sig att glädjas över det gruppen kan få till stånd med den sammansättning den har. Redan tremannastarkt kan man mycket väl ha en litteraturcirkel, filmkvällar och njuta av trevlig samvaro. Det är bra om gruppens aktiviteter är relativt regelbundna, om man så träffas varje vecka eller en gång i månaden. En lämplig balans hittas vanligtvis med tiden.

Hör, se och uppmärksamma andra

En god stämning och en iver att göra saker tillsammans är garantier för en fungerande grupp. En ömsesidig tillit gör att man vågar delta som den man är. I

gruppen bör man tänka på att låta alla medlemmar synas och höras. Det här är speciellt viktigt att minnas när det gäller nya medlemmar.

Ömsesidighet, dialog och öppenhet är goda

grundpelare för all verksamhet. Gruppen ska vara öppen för alla – undvik "klickbildning". Det är naturligt att någon inom gruppen får en ledarroll och driver

verksamheten framåt mer än andra. En dylik inspirerande person som kallar till möten med mera kan ibland till och med vara helt avgörande för gruppen. Huvudsaken är i alla fall att gruppens "ägarskap" förblir hos alla dess medlemmar.

I vår strävan efter global rättvisa är de personliga värden och åsikter som styr vårt agerande alltid i någon mån närvarande. Hos var och en av oss ser dessa lite olika ut och gruppen måste därmed ha rum för varierande åsikter – dessutom är det mest fruktsamma resultatet ofta en blandning av många olika människors olika idéer. Det finns en väldigt enkel tumregel för att en grupp ska fungera, och det är att vara öppen, mottaglig och ta alla i beaktande.

Att fördela ansvar och engagera medlemmar

Även om rätt få personer kan klara av att driva en grupp, är arbetet ofta mer givande och roligt ju jämnare ansvaret fördelas mellan gruppens medlemmar. Fastän medlemmarna i gruppen byts ut kan man ge alla personer olika uppgifter, även engångsuppdrag. Redan när gruppen håller på att ta form kan man fråga och uppmuntra dem som är med att åta sig någon ansvarsuppgift. Vill du koka te och se till att dörren är öppen, kanske kontakta en intressant gästföreläsare eller ansvara för en hel temakväll? Man kan också ha specifika ansvarsområden inom gruppen: någon kan

"Man måste se till att alla medlemmar i en grupp får synas och höras."

"Vid fördelning av ansvarsuppgifter och när man vill få folk att binda sig till verksamheten är det bra att komma ihåg att olika människor förhåller sig på olika sätt till ansvar."

21

under en månad eller termin sköta marknadsföring per e-post och på anslagstavlor, någon annan ansvara för ekonomi och en tredje till exempel hyra filmerna för filmkvällar. Man kan vara hur kreativ som helst i ansvarsfördelningen och hitta på roliga "titlar" från popcornpoppare till skattvakt.

Vid fördelning av ansvarsuppgifter och när man vill få folk att binda sig till verksamheten är det bra att komma ihåg att olika människor förhåller sig på olika sätt till ansvar. Medan någon tar åt sig mängder av uppgifter kan någon annan känna direkt skräck för att binda sig och tänka att "ger jag dem tillfingret tar de hela handen". För en del blir Changemaker den allra viktigaste hobbyn medan det för andra passar bäst att delta mer sporadiskt.

Vad kunde göra det lättare att komma med och stanna i verksamheten? En god gruppanda bär långt: i en avslappnad stämning där man lyssnar till alla och alla vågar uttrycka sin åsikt är det trevligt att vistas. Det lönar sig att fästa särskild uppmärksamhet vid nykomlingar: hälsa dem välkomna och vara uppriktigt intresserade av vem de är – på så sätt är det lättare att bli en del av gruppen. Man ska inte heller glömma att säga tack. Det gemensamma målet är också bra att komma ihåg: vi är changemakers för att vi vill förändra världen!

Det lönar sig alltså att förhålla sig flexibelt till ansvarsfördelningen – alla är ju med på frivillig basis. Glädje och en verksamhet av lämplig storlek för just den egna gruppen bär långt!

ANSVARSUPPGIFTER AV OLIKA GRAD

LOKALGRUPPEN KAN HITTA PÅ olika slag av små eller lite större uppgifter som kan fördelas mellan medlemmarna. Nedan finns några exempel indelade i tre kategorier. Lätta ansvarsuppgifter kan föreslås för dem som är nya i verksamheten och dem som deltar mer sällan.

Lätta ansvarsuppgifter

- Hyra en film för en filmkväll
- Fixa snacks och dryck för en CM-kväll
- Boka lokal
- Koka kaffe, öppna dörren och kontrollera lokalen efter kvällen

Lite mer krävande uppgifter

- Sköta kontakten med en viss person (gästföreläsare el. dyl.)
- Praktiska arrangemang t.ex. inför ett kampanjippo
- Engagera folk att delta i evenemang, göra reklam
- Delta i kampanjevenemang (väl inläst på ämnet)
- Inleda litteraturcirkel/ansvara för en gång
- Ordna en CM-kväll

Krävande uppgifter eller uppgifter som förutsätter längre engagemang

- Helhetsansvar för information, ekonomi el. dyl.
- Planera och uppdatera vårens/höstens program
- Hålla CM-presentationer
- Vara kontaktperson
- Delta i riksomfattande arbetsgrupper
- Vara medlem i teamet

Hur få flera medlemmar?

Även om ett stort antal medlemmar inte automatisk innebär en fungerande lokalgrupp, kan verksamheten bli mer givande om nya världsförbättrare ansluter sig till de redan välbekanta ansiktena. Lokalgruppens vardag blir enklare om det finns åtminstone några aktiva medlemmar som kan åta sig en ansvarsuppgift eller två nu och då.

Lokalgrupperna kan utnyttja många olika kanaler för att finna nya medlemmar. Man kan besöka en skola eller läroinrättning och ställa upp ett Changemaker-infobord i samband med något evenemang, ordna ett eget evenemang (temavecka om hållbar utveckling, ett litet kampanjjippo eller varför inte en paneldebatt), berätta om verksamheten i anslutning till ett visst tema på en lektion i en skola eller skriftskola eller på en morgonsamling.

De evenemang som redan finns lönar det sig att marknadsföra så brett som möjligt. Förutom lokalgruppens egen e-postlista kan man utnyttja andra relevanta listor samt mer personliga sms och samtal. Facebook är också en ypperlig informationskanal.

Många redan befintliga lokala evenemang är goda tillfällen att få nya medlemmar: Changemakers

lokalgrupper har deltagit i sommarturnéer runtom i landet, från de större städernas Möjligheternas torg till små och stora rockfestivaler och på universitetens öppningskarnevaler på hösten. Utred vilken typ av evenemang det finns på er ort som ni kan delta i: torg, sommarfester, debatter och andra tillställningar det kan vara värt att synas på!

När man närmar sig folk kommer man långt med öppenhet, vänlighet och en positiv attityd. Berätta om

gruppens verksamhet och bjud modigt med nya människor. Det är bra att ha med sig en lista där intresserade kan skriva in sina kontaktuppgifter och ansluta sig som medlemmar. För dem kan man berätta att medlemskapet inte förpliktigar till någonting och att Changemaker inte heller uppbär någon medlemsavgift. Mängden e-post är sällan

stor och man kan när som helst lämna e-postlistan. Det är också bra att lyssna till vad var och en har för önskemål och intressen: om det för någon känns för bindande att ansluta sig till e-postlistan kan man önska personen välkommen till nästa lokala CM-kväll.

Man vet aldrig var och när en potentiell ny medlem dyker upp, så håll ögon och öron öppna!

"När man närmar sig folk kommer man långt med öppenhet, vänlighet och en positiv attityd."

Världen fanns i Åbo

JAG HITTADE URSPRUNGLIGEN nätverket när jag surfade på Kyrkans Utlandshjälps sidor en vårdag år 2010. Där någonstans stod det – Changemaker. Jag mejlade nätverkets koordinator för att fråga hur jag kunde komma med i verksamheten. Vid den tiden låg Åbos lokalgrupp i ide, men som tur var skulle en "Nyas kväll" ordnas ännu samma vår i Åbo!

Nyfiken spatserade jag in på det lilla cafét där två representanter för nätverket väntade tillsammans med tre andra intresserade åbabor. Samma kväll bestämde vi fyra att vi skulle bli changemakers och väcka den so-vande lokalgruppen till liv igen. Vi hade inte i det skedet någon konkret plan, men bestämde oss för att träffas ännu under våren och fundera vad vi ville göra. Tanken på en litteraturcirkel kändes bra: till det behövdes bara en intressant bok och en trevlig plats att samlas. Planen var inte speciellt krävande, men den skulle sammanföra oss för att bekanta oss med varandra, diskutera, lära oss nya saker och utbyta tankar.

"Det har varit jättefint att få ta precis så mycket ansvar som man har velat och att nätverket hela tiden funnits i bakgrunden som stöd, har svarat på frågor och uppmuntrat vår lilla grupp att fortsätta!"

Efter sommaren var två av fyra kvar i gruppen och vi startade bokcirkeln med att läsa Teppo Eskelinens bok *Ekologista velkaa* och funderade samtidigt hur vi skulle få med mera folk i verksamheten. Jag tog också på mig rollen som kontaktperson för gruppen och på så sätt blev vi en officiell lokalgrupp. Jag visste egentligen inte exakt vad titeln innebar, men det lät intressant – jag har ju alltid tyckt om att skriva e-post!

Sedermere har jag verkligen njutit av uppdraget. Jag är alls inte ensam ansvarig för lokalgruppens hela verksamhet, utan vi har delat uppgifterna mellan oss: en har ansvarat för reklam och en annan till exempel köpt något att bjuda på en CM-kväll. Själv har jag gärna hållit kontakt med det riksomfattande nätverket och deltagit i lokalgruppsdagarna två gånger om året. Det har varit jättefint att få ta precis så mycket ansvar som man har velat och att nätverket hela tiden funnits i bakgrunden som stöd, har svarat på frågor och uppmuntrat vår lilla grupp att fortsätta!

Våra åboländska samarbetsparter är värdefulla i och med att de möjliggör en mångsidig verksamhet. Personer inom församlingen som arbetar med internationella frågor hjälpte oss att hitta en lämplig lokal för filmkvällar, och församlingen har också hjälpt oss med information och med att täcka små utgifter för till exempel servering. Filmkvällarna blev den andra verksamhetsformen vid sidan av litteraturcirkeln; dem ordnar vi en gång i månaden. För att få nya människor intresserade av vår verksamhet har vi gjort reklam på universitetets e-postlistor och i Facebook, förutom på vår egen lokalgrupps lista. Reklam har faktiskt stor betydelse när det gäller att nå nya människor – ju aktivare man orkar göra reklam,

"En bra fråga är vad som skulle få människor att stanna kvar och engagera sig i just Changemakers verksamhet. Eller är det trots allt bättre att ansiktena byts ut, vilket samtidigt betyder att verksamheten redan nått många olika människor?"

desto fler hittar till våra evenemang! Faktum är dock att i en stad av Åbos storleksklass finns det så pass mycket utbud, att de flesta människor kommer och går. En bra fråga är därför vad som skulle få människor att stanna kvar och engagera sig i just Changemakers verksamhet. Eller är det trots allt bättre att ansiktena byts ut, vilket samtidigt betyder att verksamheten når många olika människor? Det viktigaste är i alla fall att det alltid finns plats för nya – och inte har stolarna tagit slut på våra filmkvällar än.

Det mest givande med Changemaker-verksamheten på lokalnivå har varit friheten att få göra vad vi vill, när vi vill. Vi har flera gånger under året suttit ner för ett inofficiellt planeringsmöte och funderat över vilka klossar Åbos Changemakerverksamhet kan byggas upp av. Och varje gång har vi kommit på något nytt. De mest populära evenemangen har hittills varit matlagningskvällarna med de gemensamma butiksfärderna, där menyn planerats på ekologiska grunder, och en återvinningsdag med information om slow-fashion, klädbytestorg och möjligheten att piffa upp gamla kläder. Vi har också åkt på utfärd i Åbo skärgård och varit med på Möjligheternas torg och ungdomsfestivalen Land i sikte.

Det är nu mitt andra år som changemaker och jag kan medge att jag blivit beroende av verksamheten! Jag hoppas att de som besökt våra evenemang också har uppfattat det vi vill förmedla, nämligen att ingen bättre än just Du kan förändra världen. Men tillsammans är det mycket roligare!

*Marika Latva-Kyyny,
kontaktperson för Åbo lokalgrupp*

SYNS OCH HÖRS PÅ DIN ORT

Lokala evenemang är utmärkta tillfällen att vara med där det finns folk. På olika evenemang kan man nå vanliga människor, få synlighet för lokalgruppen och kanske också värva nya medlemmar. Ställ upp ert bord på sommarenemang, byfester, marknader och musikfestivaler eller universitetens öppningskarnevaler, så får ni möta många nya människor.

Kampanjer och jippon

Kreativa kampanjijippon är för Changemaker ett viktigt sätt att få nätverkets röst hörd och försöka påverka saker – även på lokal nivå. Nätverket har årligen riksomfattande kampanjer som lokalgrupperna kan utnyttja som färdiga paket även på den egna orten. Grupperna kan ordna jippon också kring andra teman.

När man planerar ett kampanjevenemang är det bra att minnas att det får vara precis så småskaligt eller stort som lokalgruppen själv vill. Man kan ordna ett litet jippo till exempel vid en skola eller högskola. Man kan också till exempel vid jultid eller Alla hjärtans dag ordna ett "rättvist" pop up-café på en läroinrättning, ett lokalt evenemang eller en julmarknad och samtidigt berätta om principen med etiska livsmedel och om produkternas ursprung. Eller varför inte ordna en hel temavecka i samarbete med en bekant skola eller högskola med varierande program som kan planeras tillsammans. Det viktigaste är att få folk, både

changemakers och lokala beslutsfattare, att på den egna orten verka för en bättre värld!

Vid större evenemang kan det vara bra att på förhand fundera på jippots målsättningar, förberedelser och praktikaliteter. I kampanjmakarens minneslista finns tips på vad ett större kampanjijippo vanligen

kräver. Kom ihåg att det övriga nätverket finns till som stöd vid planeringen: du kan vända dig både till de frivilliga temaansvariga, kampanjansvariga och lokalgruppsansvariga och till nätverkets anställda. Den som frågar får svar!

Vi är med där det händer!

VÅR GRUPP VILL SYNAS OCH ORDNA JIPPON – vi går ut på gator och torg när det händer! Traditionellt har vi haft ett eget bord på Kyrkslättsdagarna där vi har presenterat vår verksamhet och Changemakers aktuella kampanj. Dessutom har vi samlat pengar för Haitis jordbävningsoffer, varit med i en demonstration för en klimatlag och deltagit i Changemakers olika riksomfattande kampanjevenemang.

Det är roligt att ordna jippon och man får bra fiilis när man gör något konkret för det gemensamma bästa. Och inte är det svårt heller: förberedelserna är enkla när man får ett färdigt material i händerna och läser in sig på temat enligt egna intressen. Det är vanligen lätt att närma sig folk och när man är flera tillsammans behöver man inte vara nervös. Om man får frågor man inte själv kan besvara kan man kalla på den i gruppen som vet mest om saken.

Vi uppmuntrar definitivt alla lokalgrupper att prova på att aktivera sig och föra kampanj – det är roligt, det stärker gemenskapen, ger en känsla av att lyckas och i bästa fall leder det också till många nya medlemmar!

Lokalgruppen i Kyrklätt

KAMPANJMAKARENS MINNESLISTA

Planering

- Läs in er på kampanjens tema och målsättningar. (Bakgrundsmaterialet.)
- Börja planera i tid.
- Sätt upp realistiska mål och fundera på målgruppen.
- Bedöm era ekonomiska resurser och personresurser.
- Gör en budget (om ni tänker ansöka om finansiering av Changemaker).
- Fördela ansvaret jämt.

Förberedelser

- Se till att tillräckligt många människor är med om att förverkliga kampanjen.
- Se till att skaffa alla tillstånd som behövs.
- Se till att ha en fotograf på plats även vid små evenemang.
- Skriv ett pressmeddelande (teamets informationsansvariga eller kampanjansvariga kan hjälpa till med att formulera texten).
- Gör en detaljerad plan över evenemangets förlopp.
- Gör en lista på rekvisita och tillbehör.
- Gör upp en säkerhetsplan och en "tänk om"-plan i fall av sjukdom eller dåligt väder.

Evenemanget

- Var på plats i tid och reservera tillräckligt med tid för att bygga upp tält etc.
- Se till att alla vet vad de ska göra.
- Var med till 100 %, det viktigaste är att få folk övertygade om er sak.
- Reservera tillräckligt med tid och folk för att ta ner tält, städa och återlämna grejer.

Efteråt

- Ordna en tack-fest.
- Skriv en rapport (som skickas t.ex. till finansiärer).
- Skriv en nyhet om evenemanget på Changemakers hemsida.
- Skicka kvitton och räkningar till koordinatör.
- Utvärdera hur väl jippon lyckades (uppnåddes målen, fungerade de praktiska arrangemangen, vad lärde ni er).

Tro på förändring!

Mera tips bland annat för att skriva pressmeddelanden och för face-to-face-kampanjer finns på Changemakers hemsida!

I tomatkostym mot en bättre värld

1. Var fick ni idén för kampanjippot?

"Tomatjippot" som handlade om Changemakers riksomfattande kampanj mot exportstöd var lätt att genomföra också i liten skala med fem lokalgruppsaktiva. Två personer iklädda röda tomatdräkter och några till som samlade in namn var tillräckligt för att fånga folks uppmärksamhet.

2. Hur förberedde ni er för jippot?

Vi bokade in dagen redan i början av hösten och ansökte hos staden om tillstånd för evenemanget i god tid. Till polisen meddelade vi bara några dagar tidigare eftersom vi inte väntade oss ett stort antal deltagare. Ett pressmeddelande skickade vi två veckor före evenemanget och sedan påminde vi journalisterna om saken ännu ett par dagar innan dagen D. Vi hade bekantat oss med mattemat redan föregående vinter på en lokalgruppskväll dit vid bjudit in en matsäkerhetsexpert från Kyrkans Utlandshjälp. Det var enkelt att ordna jippot och det

uppstod inga kostnader. Materialet fick vi behandligt av Changemakers anställda.

3. Hurudant var mottagandet? Hur förhöll sig folk till det ni gjorde?

Folk var rätt positiva, oktoberslasken till trots. Tomatkostymerna fungerade bra som isbrytare när man skulle ta kontakt med förbipasserande.

4. Vad innebar jippot för er lokalgrupp?

Det trevligaste med att ordna kampanjen var den medieuppmärksamhet vi fick: vi kom med i otaliga tidningars webbnyheter. Måhända var torsdagskvällen tyst på nyhetsfronten och vi därför fick mycket uppmärksamhet. Efter jippot samlades vi på ett närliggande café och belönade oss med varsin kopp varm kakao. Stämningen var på topp: vi hade den kvällen gjort vårt bästa för att förändra världen!

Lokalgruppen i Tammerfors

STYRKA AV SAMARBETE, PONDUS AV PÅVERKAN

När man grundar en lokalgrupp är människorna viktigast. Genom att aktivt skapa olika samarbetsnätverk har lokalgruppen möjlighet att få möteslokaler, påverkningskanaler, nya samarbetspartner, gäster och nya medlemmar. Vi har märkt att många är intresserade av nätverket när de får höra om det, och öppna för samarbete. Det lönar sig alltså att modigt och öppet närma sig olika aktörer!

Församlingar

Församlingar är centrala och viktiga samarbetspartner för många lokalgrupper. Även om Changemaker i sin verksamhet har en öppen livsåskådning och är politiskt oberoende, har nätverket sin grund i den kristna kärleken till nästan. Lokalgrupperna får av församlingarna stöd av olika slag: lokaler, material, påverkningskanaler och ibland även ekonomiskt stöd.

När man grundar en lokalgrupp lönar det sig att vara i kontakt med en församlingsanställd och höra sig för om gruppen kunde få samlas i församlingens lokaler. Man kan kontakta till exempel en ungdomsarbetsledare eller diakon eller en präst som jobbar med diakoni, ungdoms- eller vuxenarbete. Kontaktuppgifterna hittar man enkelt på nätet. Man kan också ringa pastorskansliet och fråga vem det kan löna sig att kontakta. Bland församlingarnas anställda finns också många experter på olika områden, före detta missionärer och kloka diakoner. Man kan alltså finna

"Församlingens internationella avdelning hjälpte oss hitta lämpliga lokaler för våra filmkvällar, och församlingen har också hjälpt till med information och stått för små utgifter."

Lokalgruppen i Åbo

intressanta gäster som kan komma och berätta om till exempel gräsrotsarbete i utvecklingsländer, aktuella konflikter eller internationell diakoni.

En lokalgrupp kan också grundas i anslutning till församlingens ungdomsarbete. Ungdomsarbetsledaren kan ansvara för gruppens ekonomi och fungera som dess kontaktperson, men i främsta hand borde man ändå försöka hitta unga frivilliga för uppdragen. När man planerar och genomför verksamhet är det bra att ge så mycket som möjligt av ansvaret åt de unga, för visst är de nätverkets grund. Ofta har lite uppmuntran stor betydelse. Om en grupp fungerar i

anslutning till en församling ska man också komma ihåg att gruppen är en del av det nationella Changemaker-nätverket, inte enbart av församlingens ungdomsarbete. Gruppen måste på riktigt vara öppen också för andra än "församlingsunga". Med tanke på framtiden är det också bra om lokalgruppens verksamhet inte hänger på en församlingsanställd.

Inom församlingarna finns möjligheter som är guld värda för Changemaker och det lönar sig att utnyttja dem!

Skolor och läroinrättningar

Vad vore väl bättre platser att nå potentiella changemakers än skolor och läroinrättningar! Lokalgruppen i Laihia bestod i början av en grupp gymnasiekompisar och Helsingfors lokalgrupp har registrerat sig som en av universitetets officiella studentorganisationer. Skolor kan också erbjuda lokaler att samlas i och via dem kan man finna samarbetspartner för att ordna olika kampanjgippon. Om man lyckas få skolans kök att använda rättvisemärkta produkter eller hela skolan att sopsortera på allvar, får man i bästa fall hundratals unga och tiotals lärare att ändra sina levnadsvanor! Högstadiet och gymnasier har fortfarande morgonsamlingar av ett eller annat slag. Får man sin röst hörd i centralradion och deltar man i skolans temadagar kan man nå många nya changemakers. Dessutom kan lokalgruppen ordna jippon i skolorna eller komma

med olika förbättringsförslag.

I anslutning till yrkeshögskolor och universitet finns olika slags studerandeorganisationer. Genom att registrera sig som en sådan kan lokalgruppen få tillgång till olika förmåner från lokaler till ekonomiskt stöd.

SKOLAN ÄR EN UTMÄRKT PLATS att nå unga och påverka. Många elever som annars inte skulle delta i lokalgruppens verksamhet kommer med när vi erbjuder program på skolan. Den vegetariska dagen som vi ordnade tillsammans med bland annat Marttorna, den lokala yrkeshögskolan och ett företag inom naturabranschen fick positiv feedback av eleverna och satte färg på den vanliga skoldagen. Vår religionslärare har också varit till stor hjälp: det har varit trevligt att det funnits en lärare i vår skola som på riktigt varit intresserad av Changemakers verksamhet och som gjort en insats för lokalgruppen och dess kontinuitet. Läraren har speciellt hjälpt till med att skapa samarbetsnätverk och garantera gruppens fortlevnad – när de aktiva medlemmarna har flyttat från orten har läraren kunnat ta över som skolans Changemaker-kontaktperson för en tid.

Lokalgruppen i Kajana

Andra organisationer

Organisationer som delar Changemakers värden har blivit goda samarbetspartner för lokalgrupperna. Med dem ordnar grupperna till exempel gemensamma temakvällar och regionala kampanjer. Vårt nätverk kan inte ensamt förändra världen, men verkar gärna i samarbete med andra organisationer med samma uppdrag. Både i riksomfattande och lokala kampanjer bär många röster längre en ensam röst. Om man till exempel vill att stadsfullmäktige bättre beaktar kollektivtrafiken i planläggningen av ett nytt bostadsområde, har uppropet större tyngd om det skrivs under av flera organisationer.

Alltid måste man inte heller hitta på en egen kampanj, utan man kan ansluta sig till en som redan finns. Lokalgrupperna har påverkat sin regions församlingar genom att uppmuntra dem att ansöka om kyrkans miljödiplom och utmärkelsen Rättvis handel-

"Man måste inte alltid hitta på ett eget jippo; man kan ansluta sig till en annars organisations kampanj."

VI HAR SAMARBETAT med andra medborgarorganisationer bland annat när vi ordnat diskussionskvällar och kampanjer. En liten grupps resurser räcker längre när man ordnar gemensamma evenemang: den ena bokar lokaler och den andra kontakter gästföreläsare, till exempel. Kostnaderna för servering kan delas och samtidigt finns möjligheten att bekanta sig med andra världsförbättrare.

Lokalgruppen i Jyväskylä

församling som beviljas av Föreningen för främjande av rättvis handel. Dessutom har många lokalgrupper deltagit i Jordens Vänners snögubbsdemonstration mot klimatförändringen. Changemaker har samarbetat bland annat med Amnesty, föreningen för etisk handel (Eettisen kaupan puolesta ry) och Finska Missionssällskapet.

Changemakers teman är ofta sådana som någon annan organisation är expert på. Man kan bjuda in en sakkunnig från en sådan organisation till en lokalgruppskväll. Organisationernas kontaktuppgifter finns på deras hemsidor och en länklista finns också i slutet av denna handbok. Många aktiva människor är också med i flera än en organisation, så kontakterna kan skapas väldigt naturligt.

Kommuner

Att påverka det lokala beslutsfattandet är ett utmärkt sätt att vara med om att främja de teman som Changemaker och speciellt lokalgruppen finner viktiga. Många lokalgrupper har velat påverka sin egen kommun bland annat genom att uppmuntra dem att ansöka om utmärkelsen Rättvis handel-stad/-kommun, genom att ingripa i områdets miljöfrågor eller andra aktuella teman.

Företag

Lokalgrupperna kan rikta sina påverkningskampanjer också mot företag. Man kan till exempel i samband med en bokträff på stamcafét överrätta en vädjan och be cafét övergå till rättvist kaffe och andra produkter. Ett kriterium för att en stad ska få utmärkelsen Rättvis handel-stad är dessutom att stadens caféer, restauranger och hotell bjuder på rättvisa produkter. Varför inte göra en rundtur i staden/området för att främja Rättvis handel! Man kan också överrätta en vädjan till textilföretag att utreda produkternas ursprung och arbeta för att främja arbetarnas rättigheter.

DET VAR BRÅTTOM att få med staden i Earth Hour-evenemanget, men det lyckades även om det inte fanns mycket tid för arrangemang. Lokaltidningarna, som nyligen skrivit om den nygrundade gruppen i Karleby, kom gärna och skrev om saker som rörde Earth Hour och evenemanget fick en hel del publicitet. Förutom de privata hem som deltog, slocknade också gamla stadens gatlyktor och staden ordnade en promenad på de mörka gatorna och berättade under den om stadens historia. Församlingen deltog också – lördagskvällens träff skedde i skenet av stearinljus. Lokala företag släckte reklamskyltar. Tack vare meddelandet som skickades till McDonald's i Karleby gick också många andra av kedjans restauranger runt om i landet med i kampanjen.

Lokalgruppen i Karleby

STÖD FÖR VERKSAMHETEN

Lokalgruppsdagen – idéer, glädje och stöd!

Changemaker ordnar två gånger per år en lokalgruppsdag för lokalgruppsaktiva från olika delar av landet, speciellt gruppernas kontaktpersoner. Under dagen diskuteras något tema som är viktigt för lokalgrupperna, till exempel medlemsrekrytering, meningsfullhet, hur man kan få medlemmar att förbinda sig till verksamheten samt gruppens kontinuitet. Samtidigt får alla höra nyheter från de olika grupperna – hur det går, deras glädjeämnen och utmaningar. Ofta får delta-garna märka att grupperna har mycket gemensamt, och det lättar på den egna bördan att få dela tankar och upplevelser. Samtidigt får deltagarna möta andra lokalgruppsaktiva, nätverkets anställda och teammedlemmar – vad vore roligare än det! Efter det egentliga programmet har vi ofta hittat på något roligt att

göra tillsammans. Feedbacken har visat att medlemmarna upplever att de fått ut en hel del matnyttigt av lokalgruppsdagen – tips, redskap och gott humör. Kom med du också – tillsammans är vi starkare!

Nätverkets riksomfattande verksamhet

Du kommer väl också ihåg att det händer en hel del inom Changemaker på riksnivå – kom med och påverka och bli inspirerad! Changemaker-veckoslutet som ordnas varje vår och höst är ett exempel: under veckoslutet får nätverkets medlemmar från olika håll i landet träffas, utbilda sig om aktuella och intressanta teman samt ha det trevligt inom ramen för olika workshops och avslappnade programpunkter. På vår hemsida finns det mera information om nätverkets verksamhet, om temagruppernas, tidningsredaktionens och andra aktuella arbetsgruppers möten, aktuella kampanjjetton och andra lokalgruppers program. Nätverkets anställda och frivilliga kan självklart också berätta mera. Ta kontakt och kom och träffa andra glada världsförändrare!

NÄR LOKALGRUPPEN HAR STÖTT PÅ UTMANINGAR har det varit till hjälp att vara i kontakt med nätverkets medlemmar och samarbetspartner. Lokalgruppsdagen, aktiva medlemmar, de anställda och vår samarbetsförsamling har stött mig i verksamheten. Det har också varit nyttigt att medvetet sänka ribban och göra klart (speciellt för mig själv) att verksamheten inte måste vara lika mångsidig som under de mer aktiva tiderna ifall det är få som deltar – huvudsaken är att det finns någon verksamhet över huvudet taget. Att vara kontaktperson har också inneburit en port till Changemakers övriga verksamhet: bland annat en utlandsresa, att skriva i Kyrkans Utlandshjälps blogg och delta i Global Dignity-evenemanget. Det känns bra när något av våra evenemang sammanför människor och skapar fina möten, insikter och upplevelser. Det är fint att vara med om att möjliggöra det!

Kontaktperson för Helsingfors lokalgrupp

Övrigt stöd för verksamheten

Lokalgrupperna kan stöta på frågor av olika slag som det riksomfattande nätverket kan hjälpa till med. Koordinatorn besöker alla lokalgrupper en gång per år tillsammans med den lokalgruppsansvariga. När det uppstår frågor och funderingar kan man utan vidare kontakta koordinatorn, teamet eller nätverkets övriga medlemmar. Teammedlemmarna har alla ett eget ansvarsområde och du kan ta en titt i listan på kontaktuppgifter på hemsidan om du vill vara i direkt kontakt med till exempel den kampanjansvariga om sådant som gäller det aktuella temat. På hemsidan finns de anställdas och alla teammedlemmars kontaktuppgifter. Teamets lokalgruppsansvariga finns till din hjälp vid alla tänkbara problem – både små och stora – och de tar gärna emot nyheter från er grupp, precis som koordinatorn. Ta alltså kontakt om det är något du undrar över!

"Ofta får man märka att grupperna har mycket gemensamt, och bördan lättar när man får utbyta tankar och idéer."

OM LOKALGRUPPEN HAR SLUT PÅ IDÉER och verksamheten börjat smaka trä, kan det vara på sin plats med ett besök av koordinatorn eller den lokalgruppsansvariga för inspiration! I Jyväskylä har vi av koordinatorn fått nyttig utbildning om kampanjteman och stöd för att fortsätta verksamheten med nya tag.

Lokalgruppen i Jyväskylä

SPRID ORDET!

Vill du vara med om att föra Changemakers budskap vidare? Även i denna stund kanske någon ivrig changemaker någonstans i landet presenterar nätverket i en skriftskola, församling, på en lektion eller något annat evenemang. Skulle du vara intresserad av att vara en av dem?

Ofta berättar vi förutom om verksamheten i allmänhet, också om ämnen vi finner viktiga. De teman Changemaker presenterar handlar ofta om aktuella frågor som har anknytning till de teman nätverket har valt, men likaväl uppstår intressanta diskussioner utgående från frågor som speciellt engagerar personen

själv. Global rättvisa är ett omfattande tema.

Om du är intresserad men tvekar över dina kunskaper – ingen fara! Vi har sammanställt olika materialpaket för våra ivriga förespråkare, med hjälp av vilka man enkelt kan presentera vår verksamhet och de teman som nätverket lyfter fram. Ta kontakt med kontoret: vi svarar på frågor och hjälper dig hitta en för dig lämplig struktur för en presentation.

Anslut dig till vårt världsförbättrartalko och sprid det viktiga budskapet! Låt oss tillsammans föra det goda vidare!

BILAGOR

MALL FÖR VERKSAMHETSPLAN

Kyrksläotts lokalgrupp

1. Allmänna målsättningar

Kyrksläotts lokalgrupp förbinder sig till Changemakers idévärld och målsättningar. Gruppen strävar efter att utveckla Changemaker-verksamheten i Kyrkslätt och sprider kännedom om nätverket. Målet är en fungerande och aktiv grupp vars kontinuitet stärks.

2. Administration och ekonomi

Verksamheten drivs av frivilliga. Gruppen samlas i Kyrksläotts finska församlings ungdomslokal, där den blivit hemmastadd. Kyrksläotts finska församling står för lokalen och bekostar det som serveras på gruppens sammankomster.

3. Lokalgruppens verksamhet

Gruppen strävar efter att ta tag i de teman som nätverket lyfter fram och funderar över hur man kan förverkliga dem på lokalgruppsnivå. Våren 2012 ska verksamheten inledas genast efter årsskiftet. Möten hålls regelbundet varannan vecka på onsdagar kl. 18–21. Verksamheten och diskussionerna vid sammankomsterna är väldigt fria till formen. Gruppen behandlar också alltid händelser och evenemang som är aktuella inom nätverket. Tanken är att gruppen ska samlas under hela året, med undantag för en sommarpaus på ett par månader.

Till gruppens verksamhet hör också att ordna olika jippon, vanligen på torget i Kyrksläotts centrum. Vi beslutar om dem senare, men de kommer antagligen att vara en del av Changemakers allmänna kampanj och de förverkligas eventuellt i samarbete med andra lokalgrupper i omvingingen. Lokalgruppen deltar också i insamlingar för Kyrkans Utlandshjälps katastroffond.

4. Utbildning

Gruppen uppmuntrar sina medlemmar att aktivt delta i Changemaker-veckoslut och andra evenemang ordnade av det riksomfattande nätverket. Gruppen kan också enligt övervägande delta i temakvällar ordnade av grupper i närliggande kommuner. Gruppen utbildar sig speciellt om årsteman, även via temakvällar och filmer.

5. Marknadsföring och information

Gruppen har ett fungerande sms-system med hjälp av vilket medlemmarna får information om möten och andra aktuella saker. Gruppen strävar efter att synas i några lokala församlingspublikationer och på anslagstavlor i högstadier och gymnasier. På de årliga Kyrkslättssdagarna presenterar gruppen ortens Changemaker-verksamhet.

MALL FÖR VERKSAMHETSBERÄTTELSE

År 2012 ordnade Laihias Changemakergrupp tema- och filmkvällar med cirka ett par veckors mellanrum. Under våren, som var mindre aktiv än förut, deltog vanligen 2–4 världs-förändrare i kvällarna i de idylliska lokalerna på det gamla mejeriets vindsvåning.

Verksamhet:

Våren 2010:

- 15.1 Året inleddes med en filmkväll (The Yes Men).
- 29.1 Temakväll: vi diskuterade vatten, dess renhet och brist.
- 12.2 Temakväll: Haiti.
- 19.2 Temakväll: Mexico.
- 19.3 Filmkväll: Flood.
- 30.4 Filmkväll: vi såg Babel och åt i avslappnad stämning.
- 15.5 Vasa Möjligheternas torg där Laihiaborna hade ett CM-infobord.
- 25.5 Vårens sista CM-kväll var en picknic. Trots regnet var stämningen på vinden avslappnad och varm.

Hösten 2010:

- 26.8 Vi planerade höstens verksamhet och ämnen för temakvällarna.
- 10.–12.9 Tre av Laihias changemakers deltog i nätverkets medlemsveckoslut.
- 13.9 Koordinatörn Leea Lamminpää besökte Laihias lokalgrupp.
- 17.9 Temakväll: djurens rättigheter.
- 1.10 Filmkväll: The Cove.
- 14.10 Vi ordnade ett lyckat jippo om exportstöd på Laihias gymnasium.
- 29.10 Filmkväll: Lilja 4-ever.
- 12.11 Vi firade Laihias lokalgrupps 4-årsfödelsedag. Vi åt gott, gjorde en ny banderoll och spelade spel i trevlig stämning.
- 26.11 Temakväll: vi pratade om patent.
- 10.12 Vi firade lillajul: bakade pepparkakor och jultårter i avslappnad och julig stämning.
- 11.12 Laihias lokalgrupps kontaktperson deltog i lokalgruppsdagens i Tammerfors.
- 21.12 Vi planerade vårens kvällar och evenemang.

MALL FÖR FINANSIERINGANSÖKAN

En finansieringsansökan bör innehålla en beskrivning av ändamålet för vilket pengarna söks och en budget över de beräknade utgifterna.

Ordnar man till exempel ett jippo ska man bifoga en koncis och informativ förklaring över tanken bakom jippet, dess målsättningar, hur det förverkligas, av vem och varför. Man ska utreda så noggrant som möjligt vad allt kostar innan man gör upp en budget. En del saker måste man i alla fall bara uppskatta, eftersom man inte på förhand kan veta exakt vad allt kostar. När man ansöker om pengar av nätverket ska man skicka sin finansieringsansökan i god tid, det vill säga när jippet planeras.

Exempel på budget:

Kampanjippo och utbildningsdag	
Servering vid utbildningen	20,00 €
Myndigheternas tillstånd	30,00 €
Hyra för lokal (50 €/dygn)	50,00 €
Material	20,00 €
(bänderoll- och utställningsmaterial, pennor)	
Servering vid evenemanget	25,00 €

SAMMANLAGT **145,00 €**

SAMARBETSPARTER OCH LÄNKAR

Amnesty | www.amnesty.fi

Attac | www.attac.fi

Föreningen för etisk handel | www.eetti.fi

Finnwatch ry | www.finnwatch.org

Global fostran (Kepa) | www.gloaalikasvatus.fi

Ihmisoikeudet.net -sivusto | www.ihmisoikeudet.net

Kepa ry, resurscenter för finländska medborgarorganisationer som ägnar sig åt utvecklingsarbete | www.kepa.fi

Kyrkans Utlandshjälp | www.kyrkansutlandshjalp.fi

Luonto-Liitto | www.luontoliitto.fi

Maaailma.net | www.maaailma.net

Jordens vänner i Finland | www.maanystavat.fi

Flyktingrådgivningen rf | www.pakolaisneuvonta.fi

Polttava kysymys-kampanjen | www.polttavakysymys.fi

Föreningen för främjande av rättvis handel
| www.reilukauppa.fi

SaferGlobe | www.saferglobe.fi

Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus | www.sask.fi

Finska Missionssällskapet | www.mission.fi

Finlands Flyktinghjälp rf | www.pakolaisapu.fi

Finlands Röda Kors | www.rodakorset.fi

Utrikesministeriets utvecklingskommunikation
| www.global.finland.fi

Gemensamt Ansvar | www.yhteisvastuu.fi

CHANGEMAKER

Kyrkans Utlandshjälp/Changemaker
Lotsgatan 1a, 00161 Helsingfors
www.changemaker.fi

KYRKANS UTLANDSHJÄLP
actalliance